

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

כו.

עין משפט נר מצוה

יז א מיי פ"ט מהלכות
עבודת כוכבים הלכה
טו סגנו לאון מה וספ טור
וש"ע י"ד סימן קנד סעף
כ:
יח ב מיי שם טו"ע שם
סעף 6:
יט ג מיי שם טו"ע שם
סעף 3:
כ ד ה ו מיי שם טו"ע
שם סעף 4:
כא ז ח ט מיי שם
טו"ע שם סעף 3:
כב י ב מיי פ"י מהל'
עבודת כוכבים הל' א
ופ"ד מהלכות וז"ל הלכה
יא סגנו לאון קנד טו"ע
י"ד סימן קנד סעף 4
וטו"ע ח"מ סימן סנה
סעף ה:

רבינו חננאל (המשך)

שאררות עומדות על
גבה אבל לא בינה
לבינה ואע"ג דאמרה
היהא חייבת עובדת
כוכבים נפישא בישתא
דהיהא איתתא דקא
משפלטא מנייהו כי אפי
בנהרא פ"י כיון שגינו
אותה חברותיה ואמרו
לה מילדת של יהודים
השיבה להם המילדת
יבואו עליה רעות רבות
אם אינה הורגת מהן
כמו חירות שעל הנדה
כלומר איני מילדת אותם
אלא מחבנת להורגן
לא חיישין לה שלא
אמרה אלא הדברים
באבות אלה לדחות
הנגות שגינו אותה: בת
ישראל לא תניק בנה
של עובדת כוכבים.
תניק בנה של עובדת
כוכבים מפני שמגדלת בן
לעבודת כוכבים ועובדת
כוכבים מניקה בת ישראל
בזמן שאחרות עומדות
על גבה כדכתיב והיו
מלכים אומנין ושותיהם
מניקותין תני יונק המינוק והולך מן
העובדת כוכבים ומצננה טמאה
ומציאין לו חלב מ"מ ואין מוששין לא
משום סקן ולא משום טומאה:
ורמיהו יהודית מילדת עובדת
כוכבים וכו'. והמקשה לה עלה
דעתו להעמיד המשנה במשום
דתלי טעמא מפני שמילדת בן לעבודת
כוכבים וכו' יוסף חסיק דאפילו הכי
זשכר שמי משום איבה: **סבר רב**
יוסף למימר אורווי בשבת בשכר שרי.
תימה לרב יוסף דס"ד דשרי ולאצבי
נמי דמשני דליכא איבה משמע אם
איבה מילתא דלית זיה איסורא
לאורוויאל דאמריןן צפרק שמונה
שראים (שבת 97 קו): הושיט ידו למעי
בהמה ודלדל עובר שבמעיה חייב
משום עוקר דבר מגידולו הוא מולדה
זגוזו י"ל דהכא זשזשת על המשכר
זשכר נקטר ללאת א"י כיון דכלו לו
משני פסקו גידוליו:

גירדנא דלא מייזן. פ"ה עניו כי סתם גירדן עו פנים הוא
וצעורן גרים גירדנא דלטייה (א) קללה כלומר דלייט
מזליה שמה זכרנא משייה כלומר זכר ענייא חול עניותא:
עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל בומן שאחרות עומדות
על גבה אבל לא בינו לבינה. פירוש

ואפילו זכרות ישראלית דפלוגתא
דהנקה דומיא דמילדת ומילדת סתמא
זכרות ישראל היא ואפ"ה אינו שרי
אלא בזכרות עומדות על גבה ומיהו
זישאל יולא וכנס שרי דעומד על
גזיו קרינא זיה כדמוכס פרק רבי
ישמעאל (לקמן 97 סא). ואם כן לריך
ליזהר שלא להניח ישראלית ההולכת
חון לעיר את זנה יחידית זכר
מניקת עובדת כוכבים אם אין
ישראלית זכיר יולאת וכנסות ממיד
שם ואפ"ה מומן שכיזה ואיך אסור
להניחו יחיד ועל מינוק ומינוקת
שמשהין זכית העובד כוכבים יחידים
לרפאותן הורה ר"י דאסור זכמה
עניינים שהם שחודים על שפיות
דמים ואפילו הם גדולים קלת ימשיכו'
למניות יישובלמי עובדת כוכבים מניקה
זנה של ישראל דכתיב (ישעיה מט)
והיו מלכים אומנין ושותיהם
מניקותין תני יונק המינוק והולך מן
העובדת כוכבים ומצננה טמאה
משום סקן ולא משום טומאה:
ורמיהו יהודית מילדת עובדת
כוכבים וכו'. והמקשה לה עלה
דעתו להעמיד המשנה במשום
דתלי טעמא מפני שמילדת בן לעבודת
כוכבים וכו' יוסף חסיק דאפילו הכי
זשכר שמי משום איבה: **סבר רב**
יוסף למימר אורווי בשבת בשכר שרי.
תימה לרב יוסף דס"ד דשרי ולאצבי
נמי דמשני דליכא איבה משמע אם
איבה מילתא דלית זיה איסורא
לאורוויאל דאמריןן צפרק שמונה
שראים (שבת 97 קו): הושיט ידו למעי
בהמה ודלדל עובר שבמעיה חייב
משום עוקר דבר מגידולו הוא מולדה
זגוזו י"ל דהכא זשזשת על המשכר
זשכר נקטר ללאת א"י כיון דכלו לו
משני פסקו גידוליו:

והרועים בהמה דקה. פירוש
זשלהן דאי זשל אחרים
הא אמרינן זפ"ק זכ"מ (דף ה:) אין
אדם חוטא ולא לו וא"ת מאי האי
דאחמור רזגן זרועים שאינם פסולים
אלא מדרזגן וגם הם זכרים לעדות
אשה כדליתא זשפ"ק זכ"מ (דף כג.)
ואילו זגוזגן ששם פסולין מן המורה
לכל עדות שזמורה לא אחמור כולי האי
וכן מומר אוכל זגילות לתיאזון דלכ"ע
אמרי' הלא דליתרבי (י) זין השזת
גופו והשזת ממנו דחייב להעלות
ואסור להוריד ואור"י דהיא הנותנת
משום דלא פסילי אלא דרזגן עשו
חכמים חיזוק כדי שימנו לז לשוב זכ"ד
היו (י) מחין ועושין שלא מה"ס:
לא מעלין. ואפי' ל"מ דלמר (ה) זפ"ק
(97 כ.) לעובד כוכבים זנתניה:
ולא

לבי סורסא. מקום: תלמידא דיהודה רמאה אס. תלמידו של רב
יהודה הוא וקרו ליה רמאה כלומר ממנו למדת לרומינו. י' ליסטין
ישראל היו: ידעיתו ליה. שהוא רמאי: זשמסיה. לפי שהיה אדם
גדול ושמתיה חילל לייטינהו זשמתיה: [גירדנא. אורג]: גרדן דלא

פניין. עניו. סתם גרדן אין לו זשזת
פנים: גזבי זכבל. שפגעו זכר מנשי
נתפקרו לתרף אדם גדול: ולסטיין
דארץ ישראל. שפגעו זתלמדי ר"ע
ספרו זשזמנו. ואע"פ שסתם לסטיין
זפוזין מנגזים להודיען שזמה של
א"י: **מתנני'** מניקה זנה של ישראל
זכרשפה. דישאלית אכל לא ממסרנו
להולכו זכיתה שלא מהרגנו:
גב' עובדת כוכבים גדול: סיידי אס
זש ישראל ואפילו אחרות ישראליות
עומדות על גבה: **אפוסא**. על זמחו
של מינוק מקום שמוחו של מינוק
רופס: ולא מסהוי. לא מיזכרל
שהרגמו: נפישן זישא דהיה
איספא. כך וכך רעות יבואו עליך
כמנין שהשפלתו מהן והרגמי זכין:
כי **אופיא דפרה**. אשקומי: ורזגן.
(ט) קזברי זומן שאחרות עומדות על
גבה שרי אמרי'ך זכמילתא זעלמא הוא
דאוקימתה: דשייפא סמא. אם המות
שפה זדדיה: ולא מיסוהי מאזכרי
לא גרס הכה עד לקמיה: ואחרות
רואות. דאי מנחא ידא אפוסא חוי
ליה זלגז דחשידי יהיזי ישראליות
עניייהו עלה ומירמתא אכל מניקה
דלפשר דשייפא סמא לנד מאזכרי
קודס שזכנס זכית ישראל אימא
מודו ליה לר"מ: זשכר שרי משום
איבה. ומתני' זכנס קמיירי דמני'
לאזשמוטוי ולמימר זכריה חני לזכר
מוזומי: אולווי עובדת כוכבים
זשזתא שרי זשכר. זכחול משום
איבה דהא אינהו חון דמילדין לנשי
דין זשזת זכחול: אסוקי זשכר שרי
כו': קאי זבי אאיגרא. ואם לא
אורידנו ימות וזכו לי להפסקי זכרי
ולהלילו: נקיטא לי זימנא לני דואר.
השלטון קצט לי זזן ליום וועד
ואם לא אלך ילא זכרי זשפסקי:

מייזן
את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה
ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנין דשייפא
ליה סמא לוד מאבראי וקטלא ליה וצריכא ליה דאי אשמעינן מילדת בההיא
קאמרי רבנן דאפשי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה
דאפשי דשייפא ליה סם לוד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי
מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום
דשייפא ליה סם לוד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר
היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמניהו
יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בהנן אמר רב יוסף בשכר
שרי משום איבה סבר רב יוסף למימר אולווי עובדת כוכבים בשבתא
בשכר שרי משום איבה א"ל אביי היכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא
מחללינן עלייהו דירכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר
אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי היכלה למימר אי פנויה היא
בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מזדהמנא באפי גבריא סבר
רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא
מעלין ולא מורדין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי
יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דואר
(י) תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן * יהעובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין
ולא

(א) [תוספתא פ"ג ה"א]
(ב) [עין ערך ע"כ אפי' א'
א"י קלת גנוסחא אחרת
ופירוש יפה] (ג) [גנהרין
ט. ע"ש לעיל ג' תוספתא
ז"מ ספ"ז] (ד) [וחי'המלכה
הדיוור ושיך לעיל סה: פגעו
זכין לסטיין] (ה) [לימא זכ"ס]

גליון הש"ס

גמרא העובדי כוכבים
והרועים. עין לעיל דף 7
ע"ז תוספות ד"ה ש"מ
דף י' ע"ז תוספות ד"ה
זח:

הגהות הב"ח

(א) גב' עובדת דלישרו
שמתיהו: (ב) רש"י ד"ה
ורזגן דקטברי: (ג) תוס'
ד"ה גירדנא וכו' דלטיא
כלומר לילל ומיזת קללה
ממק: (ד) ד"ה והושע
וכי דלתיביה ביה הושע
גופו: (ה) ד"ה לא זכר
זפ"ק. ז"ז קדף כ עיין
גמ"ס התוספות לזש
זדיה ר' יהודה:

לעוי רש"י

אישקומי"א. קפך.

מוסף רש"י

ורועי בהמה דקה.
ישראל, שסמנן גוליס
שמעיהן זכמנן זשזת
אחרים [טהורין יז]. וכן
גוליס הרי הן כעובדי
כוכבים [עיר ג]. לא
מעלין. אולם מן הזכר
להליל מן המיתה
[טהורין יז]. אם נפלו
למטה, אלץ יימס וימותו
[עיר ג].

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גבוי
אמרו ליה להיכן קא אזלת
הרחיב להן את הדרך
ואמר להן לפומבדיתא
אמרו הם בדתם במקום
פלוגי נקח מה שעצמנו כי
משא לבי תורתא פריש
ועאל למדינתא אמרו ליה
תלמידי יהודא רמאה את
אמר להו ידעיתו ליה
ורמאה קריתו ליה ליהוה
הנך אינשי בשמתיה עבדי
גנובתא ולא אזלחו אתו
כילוחו זכבעו ושרא להו
זח מנייהו לרא אתא
אכליה אריא: אמר רב
פפא היינו דאמרי אינשי
גירדנא דלייט מולדה
שמה זכירא ליה מן
שניה: תא חוי לטטייא
דא"י אמרו לתלמידי ר'
עקיבא אשרי ר' עקיבא
ותלמידיו ולטטייא דבבל
אמרו תלמידי יהודא
רמאה את: פ"ס' בת
ישראל לא תילד את
העובדת כוכבים. אסיקנא
בה ישראל לא תילד
בנה של עובדת כוכבים
מפני שמגדלת בן לעבודת
כוכבים עובדת כוכבים
מילדת בת ישראל בזמן